

## POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **T. L.** – sędziego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w [...] (w stanie spoczynku) w przedmiocie wniosku o podjęcie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 21 grudnia 2023 r. bez udziału stron zażalenia prokuratora na postanowienie Sądu Najwyższego (Izba Dyscyplinarna) z dnia 16 czerwca 2021 r., sygn. akt I DI 28/21 w przedmiocie stwierdzenia niewłaściwości i przekazania sprawy do rozpoznania Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

### **p o s t a n o w i ł**

**utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.**

## UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Najwyższy w Izbie Dyscyplinarnej uznał, że nie jest właściwy do rozpoznania wniosku o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej **T. L.** – sędziego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w [...] (pkt 1) i sprawę z tego wniosku przekazał do rozpoznania Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu (pkt 2).

Zażalenie na to postanowienie wniósł prokurator, zaskarżając je w całości. Skarżący zarzucił: *„obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 35 § 1 k.p.k. w zw. art. 10 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021.154 j.t.) w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju*

sądów powszechnych (Dz. U. z 2020.2072 j.t.) w zw. z art. 9 i art. 49 § 1 ustawy z dnia 25 lipca 2002 roku Prawo ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2021 poz. 121 j.t.) w zw. z art. 80 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020.2072 j.t.) poprzez błędną ich interpretację i w konsekwencji uznanie, że Wydział I Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego nie jest sądem właściwym do rozpoznania sprawy w przedmiocie wniosku o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego, a właściwym jest sąd dyscyplinarny Naczelnego Sądu Administracyjnego, podczas gdy przepisy ustawy z dnia 25 lipca 2002 roku Prawo ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2021 poz. 121 j.t.) statuują w art. 9 sąd dyscyplinarny wyłącznie w sprawach dyscyplinarnych sędziów sądów administracyjnych, nie określając sądu dyscyplinarnego właściwego do rozpoznania spraw o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziów i asesorów, a jedynie odsyłając w tym zakresie, na podstawie art. 49 § 1 tej ustawy do przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021.154 j.t.) oraz ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020.2072 j.t.), zgodnie z którymi to przepisami sądem dyscyplinarnym, właściwym do rozpoznania w pierwszej instancji tego typu spraw jest, na podstawie art. 27 § 1a ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021.154 j.t.) Wydział I Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego”.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o „uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Wydziałowi I Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego do merytorycznego rozpoznania”.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Podjmując kontrolę instancyjną zaskarżonego postanowienia, na wstępie podkreślić trzeba, że sąd *a quo* trafnie swoje rozważania rozpoczął od przywołania przepisu art. 29 § 1 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (obecnie t.j.: Dz.U. z 2022 r. poz. 2492 ze zm.; dalej p.u.s.a.), w którym prawodawca zawarł normę odsyłającą do przepisów ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych. Art. 29 § 1 p.u.s.a. stanowi, że sprawach

nieuregulowanych w ustawie (Prawo o ustroju sądów administracyjnych – przyp. SN) do wojewódzkich sądów administracyjnych oraz sędziów, asesorów sądowych, starszych referendarzy sądowych, referendarzy sądowych, starszych asystentów sędziów, asystentów sędziów stosuje się odpowiednio przepisy o ustroju sądów powszechnych (z zastrzeżeniem wyjątków wskazanych w pkt 1-5 tego przepisu). Nie ulega wątpliwości, że złożony w niniejszej sprawie wniosek o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej dotyczy sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego, a zatem podmiotu wprost wymienionego w rzeczowej normie, której treść odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów o ustroju sądów powszechnych w sprawach nieuregulowanych ustawą o ustroju sądów administracyjnych. Konieczne jest przy tym wyjaśnienie, że wskazane w normie odsyłające przepisy stosuje się jedynie pomocniczo tylko wówczas, gdy w akcie prawnym zawierającym tę normę wystąpi luka, której skutkiem jest brak uregulowania jakiegoś konkretnego zdarzenia prawnego czy sytuacji, a samo „odpowiednie” stosowanie przepisu polega na tym, że w określonym wypadku przepis prawa jest stosowany bez zmiany jego dyspozycji lub po dokonaniu w niej pewnych modyfikacji bądź też nie znajduje on w ogóle zastosowania. Słusznie podnoszony jest w doktrynie prawa warunek, by przystosowany przepis nie nadawał nowego kształtu normie przystosowanej na gruncie tego stosunku społecznego, gdzie znajduje odpowiednie zastosowanie (zob. T. Kuczyński [w:] M. Masternak-Kubiak, T. Kuczyński, Prawo o ustroju sądów administracyjnych. Komentarz, LEX 2009, art. 29).

Odnosząc powyższe uwagi do kwestii określenia sądu właściwego dla rozpoznania wniosku o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego (a zatem materii nieuregulowanej w ustawie o ustroju sądów administracyjnych), należy stwierdzić, że w tym zakresie sąd *a quo* słusznie – na mocy odesłania z art. 29 § 1 p.u.s.a. – odwołał się do przepisu art. 80 § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych (obecnie t.j.: Dz.U. z 2023 r. poz. 217 ze zm., dalej p.u.s.p.), który kompetencję do podjęcia uchwały w przedmiocie zezwolenia na zatrzymanie sędziego lub pociągnięcia go do odpowiedzialności karnej, przyznaje właściwemu sądowi dyscyplinarnemu. Sama zaś instytucja sądu

dyscyplinarnego na gruncie ustawy o ustroju sądów administracyjnych została uregulowana w jej art. 9. Przepis ten stanowi, że sądem dyscyplinarnym w sprawach dyscyplinarnych sędziów sądów administracyjnych i asesorów sądowych jest Naczelny Sąd Administracyjny, a zatem organ stojący najwyżej w hierarchii sądownictwa administracyjnego, które już na poziomie ustawy zasadniczej zostało wyodrębnione od Sądu Najwyższego, sądownictwa powszechnego oraz wojskowego (art. 177, art. 183 i 184 Konstytucji RP). W omawianym więc aspekcie ustawodawca nie pozostawił luki prawnej, którą należałoby wypełnić poprzez odwołanie się do rozwiązań przewidzianych dla innego rodzajowo ustroju sądownictwa, skoro w ustawie o ustroju sądów administracyjnych wprost wskazał, że sądem dyscyplinarnym (a więc z istoty rzeczy organem właściwym do rozpoznawania spraw dyscyplinarnych sędziów sądów administracyjnych i asesorów sądowych) jest Naczelny Sąd Administracyjny. Oznacza to, że nie ma potrzeby sięgania po dalsze szczególne regulacje, które w omawianej problematyce prawodawca przewidział dla ustroju sądownictwa powszechnego, w tym spraw dotyczących bezpośrednio sędziów sądów powszechnych.

Należy też zaznaczyć, że zastosowany przez sąd *a quo* art. 29 § 1 p.u.s.a. odsyła wyłącznie do przepisów o ustroju sądów powszechnych, bez odwoływania się do przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym (dalej: ustawa o SN), z których to skarżący – na mocy wówczas obowiązującego art. 27 § 1 pkt 1a ustawy o SN (obecnie art. 27a § 1 pkt 2 ustawy o SN) w zw. z art. 49 § 1 p.u.s.a. – wywodził właściwość działającej w dacie zaskarżanego postanowienia Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego (obecnie Izby Odpowiedzialności Zawodowej) dla spraw o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury. Rzecz jednak w tym, że akcentowany przez skarżącego art. 49 § 1 p.u.s.a. (zawierający szerszy zakres normy odsyłającej, na mocy której w przypadku spraw nieuregulowanych ustawą o ustroju sądów administracyjnych należy stosować odpowiednio przepisy ustawy o Sądzie Najwyższym, a dalej także – w zakresie w niej nieuregulowanym – przepisy ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych) odnosi się do Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz do sędziów, urzędników

i pracowników tego Sądu, nie zaś do wojewódzkich sądów administracyjnych oraz sędziów tego sądu (tę grupę podmiotów obejmuje wspomniany art. 29 § 1 p.u.s.a.). Zestawienie treści obydwu wymienionych przepisów nakazuje stwierdzić, że w sprawach dotyczących sędziów wojewódzkiego sądu administracyjnego przepis art. 49 § 1 p.u.s.a. nie znajduje zastosowania. Będzie on jednak stosowany w odniesieniu do Naczelnego Sądu Administracyjnego jako sądu dyscyplinarnego.

Wypada przy tym zauważyć, że skoro sąd *a quo* nie stosował art. 10 § 1 ustawy o SN oraz art. 49 § 1 p.u.s.a., to nie mógł naruszyć tych przepisów przez ich „*błędną interpretację*”, co wskazuje na błędne sformułowanie zarzutu zażaleniovego.

W konkluzji stwierdzić należy, że trafna jest konstatacja sądu pierwszej instancji o niewłaściwości wówczas działającej Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego (obecnie Izby Odpowiedzialności Zawodowej) do rozpoznania wniosku o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego, co implikowało przekazanie sprawy z tego wniosku Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu jako sądowi dyscyplinarnemu na gruncie ustawy o ustroju sądów administracyjnych.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[M. T.]

[ms]